

Kalkulacje rolnicze

Rzepak ozimy

Z prognoz opublikowanych przez światowych ekspertów analizujących rynek rzepaku wynika, że po trzech latach spadków, w 2017 r. nastąpi wzrost zbiorów rzepaku w krajach UE, ale nie będzie on bardzo znaczący. Jednocześnie spodziewany jest wzrost zbiorów nasion słonecznika i soi.

W yższe ceny skupu rzepaku po ubiegłorocznych zbiorach, w III kwartale 2016 r., bardzo korzystna relacja cen rzepaku względem pszenicy oraz brak trudności z jego zbytem, w związku z nadal rosnącym popytem na olej rzepakowy ze strony krajowego i europejskiego sektora biopaliw, to główne czynniki, które w minionym roku skłoniły producentów do podjęcia decyzji o wroście zasiewów rzepaku ozimego pod tegoroczne zbiory. Przy niskich stratach zimowych i wiosennych całkowity areal uprawy rzepaku ozimego i jarego łącznie w 2017 r. wyniesie 910–930 tys. ha i będzie o 80–100 tys. ha, tj. o ok. 10–12% większy niż w 2016 r.

Według majowej prognozy zbiory rzepaku w krajach UE zwiększą się w 2017 r. do 21,0 mln ton (o ok. 3%), w wyniku wzrostu plonów do 3,23 t/ha (o ok. 4%), przy niewielkim spadku arealu uprawy do 6,51 tys. ha (o poniżej 1%). W grupie czterech kluczowych producentów wzrost zbiorów rzepaku spodziewany jest w Niemczech (o ok. 4% do 4,8 mln ton), Polsce (o ok. 26% do 2,7 mln ton) i w Wielkiej Brytanii (o ok. 5% do 1,9 mln ton), przy spadku zbiorów we Francji (o ok. 3% do 4,6 mln ton).

Natomiast według prognoz ekspertów zużycie rzepaku wzrośnie niewiele (poniżej 1% do 24,9 mln ton). Niewiele też wzrosną jego zapasy na koniec sezonu (poniżej 1% do 1,3 mln ton).

W styczniu 2017 roku przeciętna cena zakupu rzepaku w kraju wynosiła 1 874 zł/t tj. była o 11,3% większa w porównaniu do ub. r. i była najwyższa od czerwca 2013 r. W stosunku do lipca 2016 r. wzrost wyniósł 17,3%. W całym 2016 r. rzepak był o 9% droższy niż rok wcześniej – wynika z danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu rzepaku w maju 2017 r. wyniosła wg notowań MRiRW 1 794 zł/t i była o 2,4% niższa niż przed miesiącem, ale o 2,1% wyższa w porównaniu z majem poprzedniego roku. Na początku lipca 2017 r. ceny rzepaku na giełdzie MATIF wynosiły 1 480–1 460 zł/t.

W większości województw siewy rzepaku ozimego w minionym roku, w przeciwieństwie do 2015 r. odbyły się w optymalnych terminach agrotechnicznych. Tylko w niektórych regionach terminy siewów były nieznacznie opóźniane, ze względu na przedłużające się żniwa zbóż lub

brak odpowiedniej wilgotności gleby. Rozpoczęto je na początku drugiej dekady sierpnia, a zakończono pod koniec pierwszej dekady września. Warunki atmosferyczne jesienią na ogół sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin rzepaku.

Jednak ze względu na znaczący eksport rzepaku i sytuację na rynku walutowym, ceny rzepaku na rynku krajowym nie powinny spadać. Prognozy cen rzepaku zależą również od zbiorów soi w Ameryce Północnej i Południowej. Prognozy będą także powiązane z sytuacją na rynku biopaliw, ponieważ większość rzepaku produkowana jest na rynek biopaliw, gdzie ma miejsce zmiana technologiczna, która długofalowo może wpłynąć na obniżenie popytu na rzepak.

Według prognoz cen rzepaku, sezon 2016/17 będzie już trzecim, kiedy rynek rzepaku odnotuje spadek produkcji na świecie. Zbiory mają sięgnąć 66,8 mln t, czyli będą o prawie 5% niższe niż w ubiegłym roku. Dalszej redukcji mają ulec zapasy rzepaku. Na koniec sezonu mają wynieść 5,1 mln ton i prawdopodobnie będą najniższe od 13 lat

– wynika z danych Międzynarodowej Rady Zbożowej.

Prognozy Komisji Europejskiej wskazują, że w najbliższych latach w Unii obserwować będziemy stopniowe przejście od rzepaku do soi, jednak produkcja rzepaku nadal pozostanie kluczowa dla Unii Europejskiej. Poprawa opłacalności produkcji rzepaku w Unii w roku gospodarczym 2016/17 prawdopodobnie przełoży się na wzrost zainteresowania jego uprawą w następnym roku.

Tabela zawiera kalkulację uprawy 1 ha rzepaku ozimego według cen brutto płodów rolnych i środków do produkcji z lipca 2017 r. opracowaną na podstawie wydawnictwa „Kalkulacje Rolnicze”. Założenia metodyczne do „Kalkulacji Rolniczych” znajdziecie Państwo na stronie naszego Ośrodka.

Lp.	Poziom intensywności Wyszczególnienie	Niski 20 dt/ha	Średni 30 dt/ha	Wysoki 40 dt/ha
A	Wartość produkcji	3 905	5 385	6 865
	Nasiona rzepaku ozimego (148 zł/dt)	2 960	4 440	5 920
	JPO ¹⁾	945	945	945
1.	Materiał siewny	299	299	299
2.	Nawozy mineralne	1 292	1 613	2 031
3.	Środki ochrony roślin	513	666	696
B	Koszty bezpośrednie (1+2+3)	2 104	2 578	3 026
C	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	1 801	2 807	3 839
4.	Usługi ²⁾	325	375	400
5.	Praca maszyn własnych	616	682	712
6.	Pozostałe koszty ³⁾	700	716	733
D	Koszty pośrednie (4+5+6)	1 641	1 773	1 845
E	Koszty całkowite (B+D)	3 745	4 351	4 871
F	Koszt jednostkowy (zł/dt)	187,2	145,0	121,8
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	160	1 034	1 994

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji Rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ – jednolita płatność obszarowa, płatność za zielenienie, płatność dodatkowa,

²⁾ – zbiór,

³⁾ – koszty utrzymania budynków, podatki i ubezpieczenia, pozostałe koszty.

Waldemar Poświata
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Wykorzystano materiały: IERiGŻ-PIB „Rynek Rolny”
Fot. W. Janiak

Niższy wiek emerytalny

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że wiek emerytalny – podwyższony stopniowo od 1 stycznia 2013 r. – w III kwartale 2017 r. będzie jeszcze wynosił co najmniej 61 lat i 3 miesiące – dla kobiet oraz co najmniej 66 lat i 3 miesiące – dla mężczyzn. Natomiast od 1 października 2017 r. wiek emerytalny zostaje obniżony do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Oznacza to, że o przyznanie emerytury rolniczej będą mogły wówczas ubiegać się:

- osoby, które skończą 60 lub 65 lat po dniu 30 września 2017 r.,
- osoby, które do dnia 30 września 2017 r. skończą 60 lub 65 lat, ale nie osiągną do tego czasu podwyższonego wieku emerytalnego, czyli takiego, który obowiązuje obecnie i zależy od roku oraz kwartału urodzenia,
- osoby, które do dnia 30 września 2017 r. osiągną również podwyższony wiek emerytalny, jeśli nie mają jeszcze przyznanej emerytury rolniczej.

Kasa przypomina, że rolnicy i domownicy, poza wiekiem emerytalnym, muszą legitymować się 25-letnim

okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu (wyłączenie ubezpieczenia rolnicze). Prawo do emerytury rolniczej jest ustalane na wniosek. Wyjątek dotyczy osób pobierających rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, którym – po osiągnięciu obniżonego wieku emerytalnego – emerytura rolnicza zostanie przyznana z urzędu, o ile będą posiadać wymagany okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego.

Generalnie emerytura rolnicza jest przyznawana od dnia spełnienia warunków do otrzymania tego świadczenia, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku. Niemniej osoby, które ukończą wiek 60 lat (kobieta) lub 65 lat (mężczyzna) przed dniem 1 października 2017 r., ale przed tym dniem

nie osiągną jeszcze podwyższonego wieku emerytalnego, uzyskają prawo do emerytury rolniczej od miesiąca zgłoszenia wniosku, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 października 2017 r.

Jednocześnie Kasa informuje, że w związku z obniżeniem wieku emerytalnego od dnia 1 października 2017 r. nie będzie przyznawana częściowa emerytura rolnicza. Natomiast częściowe emerytury rolnicze przyznane przed dniem 1 października 2017 r. zostaną z urzędu zamienione – od tej daty – na emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym.

Ponadto Kasa informuje, że rolnicy, którzy do dnia 31 grudnia 2017 roku ukończą wiek 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni), będą posiadać co najmniej 30 letni okres rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego oraz zaprzestaną prowadzenia działalności rolniczej, mogą ubiegać się o wcześniejszą emeryturę rolniczą. Wniosek o wcześniejszą emeryturę rolniczą może być również złożony po tej dacie.

Informacja przekazana za pośrednictwem
OR KRUS w Bydgoszczy